

Vaccinium is de wetenschappelijke naam van de bosbes. Er zijn verschillende soorten maar voor consumptie is vooral *V. corymbosum* belangrijk. Met de groeiende belangstelling voor moes- en groentetuin is ook het aantal beschikbare cultivars toegenomen.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto: www.visionspictures.com

Het grote geslacht *Vaccinium* behoort tot de familie van Ericaceae, de heidestruikfamilie. Een bekende plantenfamilie met leden die wereldwijd voorkomen maar zelden in tropische zones groeien. Bekende, veel gekweekte Ericaceae zijn onder andere *Pieris*, *Gaultheria*, *Enkianthus*, *Rhododendron* en *Kalmia*. Ook de dopheide, *Erica*, de struikheide, *Calluna*, en de Ierse heide, *Daboecia*, behoren tot de Ericaceae. Gemeenschappelijke eigenschap van al deze planten is dat ze een groeiplaats op zure grond wensen.

Binnen het geslacht *Vaccinium* zijn circa vierhonderd soorten te vinden. Allemaal zijn het houtige gewassen die een opvallende voorjaarsbloei met vaak kleine klokvormige bloemen in een witroze kleur hebben. Eenmaal uitgebloeid volgt een rijke besdracht in nazomer en herfst. Er zijn zowel bladhoudende als bladverliezende soorten waarbij de bladverliezers in het najaar extra sierwaarde hebben met hun vurige herfstverkleuring. Gemeenschappelijke kenmerken van alle *Vaccinium*-soorten zijn het verspreid staande blad.

De wetenschappelijke naam *Vaccinium* is de oude Latijnse naam voor de bosbes, *V. myrtillus*. Deze in Nederland inheemse bosbes levert smakelijke en gezonde blauwe vruchten maar de soort is lastig te vermeerderen en komt in de handel slechts op bescheiden schaal voor.

NOORD-AMERIKA

Voor de consumptie is met name *V. corymbosum* belangrijk. Deze Blauwe of Amerikaanse bosbes is een opgaande en bladverliezende heester die ruim anderhalve meter hoog kan worden en makkelijk groeit, ook onder minder gunstige omstandigheden. De soort komt van nature voor in Noord-Amerika en sporadisch in het wild in oostelijk Nederland te vinden. Met name aan de randen van vennen en bossen. De heester groeit het liefst op vochtige plaatsen en is soms te vinden in moerassige gebieden.

Vaccinium corymbosum

Groeiende variatie aan Amerikaanse bosbessen

De bloemen, die wit met iets roze zijn, verschijnen in bundels in de maanden mei en juni. In de nazomer volgt een overdaad aan bijna twee centimeter grote en donkerblauw berijpte bessen die dicht opeen staan. Vandaar dat de plant ook wel trosbes genoemd wordt. De bessen smaken aangenaam zoet. *V. corymbosum* heeft eirond tot ovaal blad dat in de herfst opvallend purperrood verkleurt. Vanwege de sierlijke uitstraling is de heester ook prima in de border toe te passen.

De smakelijke bes van de soort *V. corymbosum* heeft ertoe geleid dat er inmiddels meerdere cultivars worden gekweekt die geselecteerd werden op rijke productie en goede smaak. Bekende rassen die al langer op de markt zijn, zijn 'Berkeley' die een krachtige groeiwijze heeft en opvallend grote bessen, 'Bluetta' die geliefd is vanwege de vroege oogst, 'Concord' die kleine bessen heeft en 'Patriot' die weer opvalt met de zeer grote bessen.

OOGSTPERIODES

Vanwege de toenemende vraag is ook de keuze binnen het sortiment *V. corymbosum* toegenomen. Belangrijkste verschillen tussen de cultivars zijn oogsttijd en smaak. Het huidige sortiment is breed en telt veel Amerikaanse selecties omdat de plant daar al lange

tijd populair is. Er is keuze uit variëteiten met opeenvolgende oogstperiodes en diverse cultivars worden conceptmatig op oogsttijd aangeboden. Wie de juiste cultivars aanschaft, heeft vruchten vanaf juli tot in september.

V. corymbosum 'Bluejay' is een van de vroegst oogstbare, al vanaf begin juli. De middelgrote bessen smaken zoet. Extra is de opvallende herfstkleur. 'Bluecrop' is een cultivar die bestand is tegen iets droge grond en uitermate goed winterhard is. De vruchten zijn stevig, groot en lichtblauw en hebben een zachtzure smaak. In juli en augustus is er te oogsten. 'Ivanhoe' is een rijk dragende selectie met eveneens een oogsttijd in juli en augustus. Hier is de opvallende herfstkleur een extra eigenschap. 'Goldraube 71' produceert grote bessen en heeft als kwaliteit zijn extra goede productie. Ook bij deze cultivar is te oogsten in juli en augustus, net als bij 'Jersey', een grootvruchtige cultivar die tot twee meter hoogte kan uitgroeien. De zeer winterharde selectie 'Dixi' heeft grote stevige bessen die weer wat later oogstbaar zijn, vanaf half augustus. Tot slot is er op de markt een zogenaamde longseasonmix te koop onder de namen 'Julia', 'Augusta' en 'Septa' waarin willekeurige cultivars zitten die oogstbaar zijn in respectievelijk juli, augustus en september.